

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

محمد محق

۲۴ دسمبر ۲۰۲۲

محمد محق

آیا خانه نشینی زنان حکم شرعی است؟

شماری از هم فکran طالبان برای تأیید موضع‌گیری آنان در برابر زنان و ستمی که روا می‌دارند، به ویژه ممنوعیت دختران از رفتن به مکتب و دانشگاه، ادعا می‌کنند که این کار مبتنی بر حکم شرعی است. آنان به جمله‌ای در آیت ۳۳ سوره احزاب اشاره می‌کنند که می‌گوید: "و قَرْنَ فِی بُیُوتِكُنَّ وَ لَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِیَّةِ الْأُولَى" یعنی در خانه‌های تان بمانید و مانند خودنمائی جاهلیت نخستین به خودنمائی نپردازید.

این عده آیات قرآن را به بازی می‌گیرند و جمله مورد نظر را بریده از پس و پیش، که به آن سیاق گفته می‌شود، مطرح می‌کنند تا خواسته خود را بر آیت تحمیل کنند. مخدوش بودن استدلال آنان به این آیت از چند جهت است:

۱ - این آیت در باره زنان پیامبر است و نه عموم زنان مسلمان. موقعیت پیامبر، به عنوان رهبری جامعه، در آن شرایط خاص که رقابت‌ها و توطئه‌ها جریان داشت، ایجاب می‌کرد تدابیر خاصی برای دور ماندن همسرانش از بدنام‌سازی روی دست گرفته شود، چنان که امروزه نیز خانواده‌های چهره‌های مشهور سیاسی و اجتماعی آسیب‌پذیر هستند، و کوشش می‌کنند از چشم رسانه‌ها تا حد امکان به دور باشند. اختصاصی بودن این آیت برای همسران پیامبر در خود قرآن تصریح و تأکید شده است، متن کامل آن آیات این گونه است:

"ای زنان پیامبر، شما همانند دیگر زنان نیستید، اگر از خدا بترسید. پس به عشوہ سخن مگوئید تا آن مردی که در قلب او مرضی هست به طمع افتد، و سخن پسندیده بگوئید، و در خانه‌هایتان قرار گیرید و مانند روزگار جاهلیت قدیم زینتهای خود را آشکار مکنید و نماز برپا دارید و زکات بدهید و خدا و فرستاده‌اش را فرمان برید. خدا فقط می‌خواهد آلودگی را از شما خاندان [پیامبر] بزداید و شما را پاک و پاکیزه گرداند. و آنچه را که از آیات خدا و [سخنان] حکمت [آمیز] در خانه‌های شما خوانده می‌شود یاد کنید."

کاملاً واضح است که آیت در باره خانواده پیامبر است و ربطی به دیگر زنان ندارد و تعمیم آن بر دیگران نادرست است. شیخ احمد الطیب شیخ کنونی الازهر بر این تفسیر تأکید کرده و تعمیم آن به دیگر زنان را غلط خوانده است.

۲ - کلمه "قرن" به لحاظ قواعد صرفی به دو ریشه بر می‌گردد، یکی قرار و دیگری وقار و احتمال این‌که از وقار اشتقاق شده باشد قوی‌تری است، زیرا وقار از معتلات است و در فعل امر این باب فاء الفعل حذف می‌شود. اگر از کلمه قرار اشتقاق شده باشد که از باب مضاعف است فعل امر آن در اصل اقررن می‌شود، به اصطلاح به فک ادغام. وقتی از ریشه وقار بگیریم معنایش این است که ای زنان پیامبر سنگینی و وقارتان با حضور در خانه و اجتناب از خودنمایی در کوچه و بازار، محفوظ می‌ماند. هدف حفظ وقار خانواده پیامبر و مصونیت‌شان از ماجراسازی‌هاست.

۳ - تبرج که از کلمه بُرج اشتقاق شده است به معنای خودنمایی است، یعنی خود را در چشم مردم در انظار عمومی برجسته ساختن و توجه‌ها را به خود جلب کردن، که درخور زنان محترم نیست. یعنی هدف از حفظ وقار در خانه خودداری از رفتارهای جلف و سبک است تا حرمت و حشمت آنان به حیث زنان پیامبر آسیب نیبند.

۴ - اگر مراد آیت این می‌بود که زنان از خانه بیرون نشوند در صدر اسلام زنان از بیرون رفتن خودداری می‌کردند، در حالی که هم در دوران پیامبر، حتی پس از نزول این آیات و هم در دوران خلفای راشدین زنان به اماکن مختلفی از مسجد تا میداین جنگ می‌رفتند، و زنان صحابی در مناطق مختلفی از دنیای آن روز حضور داشتند، از ام المؤمنین عایشه که رهبری جنگ را در رویداد مشهور جمل به عهده داشت تا ام حرام بنت ملحان که در جنگ‌های قبرس حضور داشت و در آنجا از دنیا رفت، و بسیاری دیگر.

البته گروه‌هایی که اسلام را ابزار رسیدن به اهداف سیاسی خود می‌کنند با بسیاری از آیات قرآن بازی می‌کنند، چه در باره زنان و چه در باره دیگر انسان‌ها.